

Kako dokazati očiglednu statističku razliku?

Autor Milan Taradi

Odgovor se čini jednostavnim: Treba na vjerodostojnom uzorku odabrati primjereni statistički test i izračunati vjerojatnost. No je li to baš tako?

Anegdota koju opisujem dogodila se na jednom kongresu fiziologa u bivšoj državi. Kao mladi asistent nadobudno sam slušao prezentacije i u raspravama sam nastojao davati konstruktivne prijedloge, koje su ponekad nazivali kritikama.

Tako sam nakon jednog izlaganja upozorio da se test hi-kvadrat ne smije primijeniti na skromnom uzorku od 7 štakora, od kojih su neki dobili alergijski encefalomijelitis, neki su bili bez simptoma, a neki su uginuli od nepoznatog uzroka. Rasprava koju sam time potaknuo nije baš bila ugodna za autore. Neposredno nakon tog izlaganja slijedilo je izlaganje autora iz Novog Sada. U njemu autor donosi zaključke o postojećim razlikama na 4 (četiri) opažanja, bez ikakve statističke obrade! Pod svježim dojmom kritika prethodnog izlaganja, bojeći se sličnog prigovora autor je izjavio:

"Svi mi vidimo da razlika postoji, ali je bio problem dokazati je. Mi na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu nemamo tako veliki kompjuter za takva računanja, pa smo potražili pomoć Zavoda za statistiku grada, ali ni oni nisu ništa mogli. Čak smo tražili velik računar u Beogradu, ali opet ništa. No, svi mi vidimo da razlike ima, samo nemamo dovoljno velik kompjuter da je dokažemo!"

Smijeh u dvorani!

M. Taradi